

31998Y0310(01)

1998 3 10

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

C 74/9

NACIONALINĖS REGIONINĖS PAGALBOS TEIKIMO GAIRĖS

(98/C 74/06)

(tekstas svarbus EEE)

1. Įvadas

Kriterijai, kuriuos Komisija taiko nagrinėdama nacionalinės regioninės pagalbos suderinamumą su bendrąja rinka pagal EB sutarties 92 straipsnio 3 dalies a punktą ir 92 straipsnio 3 dalies c punktą, buvo nustatyti daugelyje įvairių dokumentų, pateiktų valstybėms narėms ir kitoms suinteresuotoms šalims ⁽¹⁾.

Dėl didėjančio šių dokumentų skaičiaus, jų nevienalytiškumo ir ilgo laikotarpio, per kurį jie buvo išleisti, dėl Komisijos ir valstybių narių mąstysenos ir praktikos pokyčių, ir dėl poreikio koncentruoti pagalbą bei sumažinti konkurencijos iškreipimus, būtina siekiant skaidrumo, aktualumo ir paprastumo ⁽²⁾ peržiūrėti visus šiuo metu taikomus kriterijus ir keisti minėtus dokumentus vienu dokumentu. Toliau pateiktas tekstas turėtų atitikti šiuos poreikius.

Pagalbos teikimo priemonės, kurios sudaro šių gairių esmę („regioninė pagalba“), skiriasi nuo kitų valstybės paramos kategorijų (ypač pagalba moksliniams tyrimams ir taikomajai veiklai, aplinkos apsaugai arba sunkumų turinčioms įmonėms) tuo, kad jos yra skiriamos tam tikriems regionams ir turi konkretų tikslą – paremti šių regionų vystymąsi ⁽³⁾.

Regioninė pagalba skiriama plėtoti mažiau išsivysčiusius regionus, nuolat teikiant jiems investicijas ir kuriant darbo vietas. Tai skatina tuose regionuose įsikūrusių įstaigų vystymąsi, modernizavimą ir įvairovę bei naujų įmonių kūrimą. Siekiant skatinti šį vystymąsi ir mažinti neigiamus bet kokio persikraustymo iš vienos vietos į kitą padarinius, būtina, kad tokia pagalba būtų teikiama su sąlyga – mažiau išsivysčiusiuose regionuose investicijos turi būti suteiktos ir darbo vietos sukurtos per kuo trumpesnį laikotarpį.

⁽¹⁾ Žr. Commission of the European Communities, Competition law in the European Communities, Volume IIA: Rules applicable to State AIDS, Brussels - Luxembourg, 1995, p. 187 *et seq.*

⁽²⁾ Dokumentai ir jų priedai, kuriuos pakeičia šios gairės:
 — Komisijos pranešimas Tarybai (OL C 111, 1971 11 4, p. 7),
 — Komisijos pranešimas Tarybai (COM(73) 1110, 1973 6 27),
 — Komisijos pranešimas Tarybai (COM(75) 77 galutinis, 1975 2 26),
 — Komisijos pranešimas valstybėms narėms (OL C 31, 1979 2 3, p. 9),
 — Komisijos pranešimas valstybėms narėms apie 92 straipsnio 3 dalies a ir c punktų taikymo metodą regioninei pagalbai (OL C 212, 1988 8 12, p. 2),
 — Komisijos pranešimas valstybėms narėms apie orientacines ir diskonto normas, taikomas Prancūzijoje, Airijoje ir Portugalijoje (OL C 10, 1990 1 16, p. 8),
 — Komisijos pranešimas valstybėms narėms apie 92 straipsnio 3 dalies a punkto taikymo metodą regioninei pagalbai (OL C 163, 1990 7 4, p. 6),
 — Komisijos pranešimas, skirtas valstybėms narėms ir kitoms suinteresuotoms šalims, dėl Pranešimo apie 92 straipsnio 3 dalies a ir c punktų taikymo metodą regioninei pagalbai (OL C 364, 1994 12 20, p. 8) II dalies pakeitimų.

Šios gairės atitinka 1971 m. spalio 20 d. Tarybos rezoliucijos kriterijus (OL C 111, 1971 11 4, p. 1).

Pranešimas apie orientacines ir diskonto normas (OL C 273, 1997 9 9, p. 3) nebelaikomas dokumentų, skirtų regioninei pagalbai, dalimi, kadangi yra skirtas visai valstybių teikiamai pagalbai.

Išimtiniais atvejais, jei struktūrinės kliūtys konkrečiame regione yra per didelės, tokios pagalbos gali nepakakti, kad prasidėtų regionų vystymosi procesas. Bet tik tokiais atvejais regioninę pagalbą gali papildyti veiklai skirta pagalba.

Komisija mano, kad regioninė pagalba gali veiksmingai atlikti savo vaidmenį ir taip pateisinti atsirandančius konkurencijos iškreipimus, jeigu bus tvirtai laikomasi tam tikrų principų ir taisyklių. Svarbiausia šių principų ypatybė yra ta, kad jais paremtas dokumentas atitinka 92 straipsnio formą ir esmę.

⁽³⁾ Regionine pagalba taip pat laikoma pagalba mažoms ir vidutinio dydžio įmonėms, kurios numato ją padidinti, kad galėtų padėti regionų vystymuisi.

Apskritai tokia pagalba Europos Sąjungoje įmanoma tik tuomet, jei ji naudojama taupiai ir sutelkiama labiausiai palankių sąlygų neturinčiuose regionuose ⁽¹⁾. Jei pagalba pasidarytų nekonkrečiai ir taptų norma, ji prarastų visą skatinamąjį pobūdį, o jos ekonominis poveikis išnyktų. Tuo pačiu metu pagalba suardytų normalią rinkos jėgų tarpusavio sąveiką ir sumažintų visos Bendrijos ekonomikos efektyvumą.

Atskiros *ad hoc* pagalbos išmokėjimas ⁽⁵⁾ vienai kuriai įmonei arba pagalba, kurią skiriant apsiribota viena veiklos sritimi, gali daryti didelį poveikį konkurencijai atitinkamoje rinkoje, bet jos poveikis regiono vystymuisi gali būti visiškai nežymus. Tokia pagalba paprastai priklauso konkrečios arba sektorinės pramonės politikos sferai ir dažnai neatitinka pačios regioninės pagalbos politikos esmės ⁽⁶⁾. Pastaroji turi likti neutrali paskirstant gamybos išteklius tarp įvairių ūkio sektorių ir veiklos krypčių.

Komisija mano, kad tokia pagalba neatitinka ankstesnėje pastraipoje nustatytų reikalavimų ⁽⁷⁾, jei neįrodyta kitaip.

2. Taikymo apimtis

Komisija turi taikyti šias gaires regioninei pagalbai, teikiama kiekvienam ūkio sektoriui, išskyrus žemės ūkio produktų, išvardytų Sutarties II priede, gamybą, perdirbimą ir prekybą, žuvininkystę ir anglies pramonę. Be to, kai kuriems sektoriams dar taikomos ir kitos taisyklės, specialiai numatytos konkrečioms sektoriams ⁽²⁾.

Nukrypti leidžianti nuostata nuo nesuderinamumo principo, numatyto Sutarties 92 straipsnio 1 dalyje, teikiant regioninę pagalbą gali būti leidžiama tik tuomet, jei galima garantuoti pusiausvyrą tarp atsirandančių konkurencijos iškreipimų ir pagalbos teikiamos naudos mažiau išsivysčiusių regionų vystymuisi ⁽³⁾. Pagalbos teikiamos naudos svarumas gali kisti priklausomai nuo taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos, kurios poveikis konkurencijai apibūdintas 92 straipsnio 3 dalies a punkte atvejais, yra daug sunkesnis negu 92 straipsnio 3 dalies c punkte nurodytomis aplinkybėmis ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Žr. 1995 m. lapkričio 6–7 d. Tarybos išvadas apie konkurencijos politiką ir pramonės konkurentiškumą.

⁽²⁾ Sektoriai, kuriems taikomos specialios, o ne čia nurodytos taisyklės, šiuo metu yra šie: transporto, plieno, laivų statybos, sintetinio pluošto ir automobilių pramonės. Be to, konkrečios taisyklės yra taikomos investicijoms, numatytoms daugelį sektorių apimančioje programoje dėl regioninės pagalbos dideliems projektams teikimo.

⁽³⁾ Šiuo klausimu žr. Teisingumo Teismo sprendimą Philip Morris byloje 730/79 [1980] ECR 2671, 17 pastraipą ir bylą Ispanija prieš Komisiją C-169/95 [1997] ECR I-135, 20 pastraipą.

⁽⁴⁾ Šiuo klausimu žr. Pirmosios instancijos teismo sprendimą byloje T-380/94 AIUFFASS ir AKT [1996] ECR II-2169, 54 pastraipą.

3. Regionų ribų nustatymas

3.1. Kad suinteresuoti regionai galėtų pasinaudoti regioninės pagalbos schemose numatytomis nukrypti leidžiančiomis nuostatomis, jie turi atitikti tose nukrypti leidžiančiose nuostatose numatytas sąlygas. Ar sąlygų yra laikomasi, Komisija nustato vadovaudamasi iš anksto numatytais analitiniais kriterijais.

3.2. Remdamasi šių gairių įvade nurodytu principu (apie išimtinę pagalbą pobūdį) Komisija *prima facie* mano, kad visas regionų, kuriems Bendrija teikia pagalbą, plotas turi išlikti mažesnis negu tų regionų, kuriems pagalba neteikiama. Praktikoje, naudojantis pačiais bendriausiais teikiamos pagalbos dydžio vienetais (gyventojų, kuriems teikiama pagalba, procentas), reiškia, kad visa regioninė pagalba Bendrijoje turi apimti mažiau negu 50 % Bendrijos gyventojų.

⁽⁵⁾ Šiuo klausimu žr. Teisingumo Teismo sprendimą sujungtose bylose C-278/92, C-279/92 ir C-280/92 Ispanija prieš Komisiją [1994] ECR I-4103.

⁽⁶⁾ Todėl pagal PPO susitarimą dėl subsidijų ir kompensavimo priemonių ši pagalba rūšis buvo specialiai išbraukta iš regioninės pagalbos kategorijos, nesuteikiančios pagrindo ieškiniui iškelti (priimta be griežto patikrinimo).

⁽⁷⁾ *Ad hoc* pagalba įmonėms, turinčioms sunkumų, yra reguliuojama specialiomis taisyklėmis ir nėra laikoma regionine pagalba. Dabar galiojanti taisyklė yra paskelbtos OL C 368, 1994 12 23, p. 12.

- 3.3. Jeigu šios dvi aptariamoms nukrypti leidžiančios nuostatos yra susijusios su skirtingo pobūdžio ir intensyvumo regioninėmis problemomis, pirmenybė neperžengiant 3.2 punkte nurodytų visos pagalbos ribų, turi būti teikiama regionams, kurie susiduria su didžiausiais sunkumais ⁽¹⁾.
- 3.4. Todėl nustačius regionus, turinčius teisę naudotis nukrypti leidžiančia nuostata, pagalba pagal 3.2 ir 3.3 punktuose nurodytus principus, turi būti sukoncentruota tam tikrose teritorijose.

92 straipsnio 3 dalies a punkto nukrypti leidžianti nuostata

- 3.5. 92 straipsnio 3 dalies a punktas numato, kad pagalba, skirta regionų, kuriuose yra neįprastai žemas gyvenimo lygis arba didelis nedarbas, ekonominei plėtrai skatinti, gali būti laikoma suderinama su bendrąja rinka. Kaip nusprendė Europos Bendrijų Teisingumo Teismas, „92 straipsnio 3 dalies a punkte numatytoje išlygoje vartojami žodžiai „neįprastai“ ir „didelis“ rodo, kad tai susiję tik su tomis sritimis, kuriose ekonominė padėtis yra ypač nepalanki palyginti su visa Bendrija“ ⁽²⁾.

Savo ruožtu Komisija, vadovaudamasi išbandytu ir patikrintu principu, mano, kad nustatytų sąlygų yra laikomasi, jei regiono, kuris yra NUTS ⁽³⁾ II lygio geografinis vienetas, bendrasis vidaus produktas vienam gyventojui (BVP), matuojant perkamosios galios lygiu (PGL), sudaro mažiau negu 75,0 % Bendrijos vidurkio ⁽⁴⁾. Kiekvieno regiono BVP/PGL ir Bendrijos vidurkis, kuris naudotinas

tiriant, turi apimti pastarųjų trejų metų, per kuriuos galima gauti statistinius duomenis, vidurkį. Šie dydžiai apskaičiuojami pagal duomenis, kuriuos pateikė Europos Bendrijos statistikos biuras.

92 straipsnio 3 dalies c punkto nukrypti leidžianti nuostata

- 3.6. Priešingai negu 92 straipsnio 3 dalies a punkte, kur numatyta situacija yra tiksliai ir griežtai identifikuojama, 92 straipsnio 3 dalies c punktas suteikia didesnę laisvę, apibūdinant sunkumus, su kuriais susiduria regionas, ir kurie gali būti sumažinami parenkant pagalbos teikimo priemones. Todėl šiuo atveju atitinkami rodikliai nebūtinai išreiškia gyvenimo ir nedarbo lygį. Bet kuriuo atveju, atitinkamą šių sunkumų vertinimo sistemą gali pateikti ne tik Bendrija apskritai, bet ir atitinkama valstybė narė.

Teisingumo Teismas byloje 248/84 (žr. 12 išnašą) išreiškė savo nuomonę šiais dviem klausimais (nagrinėjamų problemų sfera ir orientacinė analizės sistema) taip:

„kita vertus, 92 straipsnio 3 dalies c punkto nukrypti leidžianti nuostata yra taikoma plačiau, kadangi ji suteikia galimybę plėtoti tam tikras sritis, kurių neriboja ekonominės sąlygos, numatytos 92 straipsnio 3 dalies a punkte, jei tokia pagalba „netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui“. Ši nuostata suteikia Komisijai galią patvirtinti pagalbą, skirtą tolesnei valstybių narių sričių, kurių sąlygos palyginti su nacionaliniu vidurkiu yra nepalankios ekonominei plėtrai“.

(1) Regionuose, kuriems gali būti taikoma a punkto nukrypti leidžianti nuostata, šiuo metu gyvena 22,7 % Bendrijos gyventojų, gyvenančių regionuose, kuriems taikoma c punkto nukrypti leidžianti nuostata, – 24 % gyventojų.

(2) Byla 248/84 Vokietija prieš Komisiją [1987] ECR 4013, 19 pastraipa.

(3) Nomenclature of Statistical Territorial Units – Teritorinių statistinių vienetų nomenklatūra

(4) Pagrindinė prielaida yra ta, kad BVP rodiklis gali dirbtinai atspindėti abu minėtus reiškinius.

- 3.7. Tačiau regioninė pagalba, kuriai taikoma c punkto nukrypti leidžianti nuostata turi būti nuoseklios valstybės narės regioninės politikos dalis ir tvirtai laikytis pirmiau nurodytų geografinio koncentruotumo principų. Kadangi ją numatoma skirti regionams, kurių sąlygos nėra tokios nepalankios kaip tų, kurie susiję su a punktu, tokia pagalba labiau negu pastaroji yra išimtinė ir gali būti suteikiama tik labai ribotai. Taigi tik maža valstybės narės teritorijos dalis gali *prima facie* turėti teisę į tokią

pagalbą. Štai kodėl tuose regionuose, kuriems taikomas 92 straipsnio 3 dalies c punktas, gyventojų skaičius neturi sudaryti daugiau kaip 50 % valstybės gyventojų, kuriems 92 straipsnio 3 dalies a punkto nukrypti leidžianti nuostata netaikoma ⁽¹⁾.

Antra vertus, pats faktas, kad dėl tokios pagalbos pobūdžio atsiranda galimybė atsižvelgti į valstybės narės nacionalinius ypatumus, nereiškia, kad pagalbos nereikia tirti Bendrijos interesų požiūriu. Todėl regionus, turinčius teisę gauti pagalbą, kiekviena valstybė narė turi nustatyti pagal schemą, kuria garantuojamas visas tokio nustatymo nuoseklumas Bendrijos lygiu ⁽²⁾.

- 3.8. Kad nacionalinėms valdžios institucijoms būtų suteikta pakankamai laisvės parenkant regionus, turinčius teisę į nukrypti leidžiančią nuostatą, bet nepažeidžiant tikrinimo sistemos veiksmingumo, kuria naudojasi Komisija, skirdama tokios rūšies pagalbą, ir laikantis vienodo požiūrio į visas valstybes nares, regionų, turinčių teisę į nukrypti leidžiančią nuostatą, nustatymas susideda iš dviejų dalių:

— Komisija kiekvienai šaliai nustato aukščiausią tokios pagalbos ribą,

— parenkami tinkami regionai.

Pastaroji dalis turi atitikti skaidrias taisykles, bet kartu turi būti taikoma ir pakankamai lanksčiai, atsižvelgiant į skirtingas situacijas, galinčias potencialiai pagrįsti nukrypti leidžiančios nuostatos taikymą. Numatyta, kad aukščiausia pagalbos riba prisidės prie pirmiau minėto lankstumo parenkant regionus, turinčius teisę į nukrypti leidžiančią

nuostatą, ir kartu užtikrins vienodą požiūrį, kuris Bendrijos požiūriu yra privalomas priimant tokią pagalbą.

- 3.9. Kad būtų garantuota veiksminga regioninės pagalbos kontrolė, Komisija, padėdama siekti Sutarties 3 straipsnyje, ypač g ir j punktuose numatytų tikslų, nustato Bendrijoje regioninės pagalbos bendrą aukščiausią ribą pagal gyventojus. Bendra aukščiausia riba apima visus regionus, turinčius teisę į 92 straipsnio 3 dalies c punkto ir 92 straipsnio 3 dalies a punkto nukrypti leidžiančias nuostatas. Kadangi regionai, turintys teisę į regioninę pagalbą pagal 92 straipsnio 3 dalies a punkto nukrypti leidžiančią nuostatą, ir jų visuotinė veikimo zona Bendrijos lygiu yra nustatomi egzogeniškai ir automatiškai taikant 75 % BVP/PPL vienam gyventojui kriterijų, vadinausi, Komisijos sprendimas dėl bendros aukščiausios ribos apibrėžia ir aukščiausią ribą pagal 92 straipsnio 3 dalies c punkto nukrypti leidžiančią nuostatą Bendrijos lygiu. 92 straipsnio 3 dalies c punkte nurodyta aukščiausia riba gaunama iš bendros ribos atėmus regionų, turinčių teisę į 92 straipsnio 3 dalies a punkto nukrypti leidžiančią nuostatą, gyventojų skaičių. Tada jis paskirstomas tarp įvairių valstybių narių pagal santykinę socialinę ir ekonominę kiekvienos valstybės narės regionų padėtį Bendrijos požiūriu. Šio santykio nustatymo metodas kiekvienai valstybei narei yra apibūdintas III priede.

- 3.10. Valstybės narės praneša Komisijai pagal 93 straipsnio 3 dalies reikalavimus apie metodus ir kiekybinius rodiklius, kuriuos jos nori taikyti tinkamiems regionams nustatyti, ir sąrašą regionų, kuriems siūlo leisti naudotis c nukrypti leidžiančia nuostata, bei santykinį intensyvumą ⁽³⁾. Suinteresuotų regionų gyventojų procentas negali viršyti aukščiausios ribos, numatytos 92 straipsnio 3 dalies c punkto nukrypti leidžiančioje nuostatoje.

- 3.10.1. Metodas turi atitikti šias sąlygas:

— turi būti objektyvus,

— jį taikant turi būti įmanoma išmatuoti socialinius ir ekonominius skirtumus, pasireiškiančius suinteresuotos valstybės narės konkrečiuose regionuose, išryškiant esminius skirtumus,

— turi būti pateikiamas aiškiai ir išsamiai, kad Komisija galėtų įvertinti jo privalumus.

⁽¹⁾ Išskyrus pereinamojo laikotarpio išimtį, kai taikomas šių gairių III priedo 8 punktas.

⁽²⁾ Žr. Teisingumo Teismo sprendimų bylose 730/79 Philip Morris 26 pastraipą ir 310/85 Deufl [1987] ECR 901 18 pastraipą.

⁽³⁾ Žr. 4.8 ir 4.9 punktus.

3.10.2. Rodikliai turi atitikti šias sąlygas:

- šių rodiklių, įskaitant paprastus rodiklius ir jų junginius, turi būti ne daugiau kaip penki,
- jie turi būti objektyvūs ir tinkami tirti tų regionų socialines ir ekonomines aplinkybes,
- jie turi būti paremti arba statistiniais duomenimis apie rodiklius, naudotus bent trejus metus iki pranešimo, arba gautais atlikus paskutinį tyrimą, jei neįmanoma gauti atitinkamų metinių statistinių duomenų,
- jie turi būti sudaryti iš patikimu statistinių šaltinių.

3.10.3. Regionų sąrašas turi atitikti šias sąlygas:

- regionai turi atitikti NUTS III lygį arba, esant pateisnamoms aplinkybėms, skirtingą vienaarūšį geografinį vienetą. Kiekviena valstybė narė gali pateikti tik vieną geografinio vieneto rūšį,
- atskiri pasiūlyti regionai arba gretimų regionų grupės turi sudaryti kompaktiškas zonas, kurių kiekvienoje būtų ne mažiau kaip 100 000 gyventojų. Jei regiono gyventojų skaičius mažesnis, apskaičiuojant pagalbą gaunančių gyventojų procentus, bus imamas fiktyvus 100 000 gyventojų skaičius. Ši taisyklė netaikoma NUTS III lygio regionams, kurių gyventojų skaičius yra mažesnis nei 100 000, saloms ir kitiems regionams, esantiems panašiai geografiškai izoliuotiems ⁽¹⁾. Jei vienas regionas ribojasi su regionais, turinčiais teisę į regioninę pagalbą kitose valstybėse narėse, ši taisyklė taikoma visam kompleksui, kurį sudaro tie regionai,
- regionų sąrašas turi būti sudaromas pagal 3.10.2 punkte nurodytus rodiklius. Siūlomi regionai pagal vieną ar kitą tame metode naudotą rodiklį turi akivaizdžiai skirtis (puse standartinio nuokrypio) nuo vidutinio suinteresuotų valstybių narių 92 straipsnio 3 dalies c punkto regionų potencialo.

3.10.4. Mažo gyventojų tankio regionai:

- priklausomai nuo ribos, nurodytos 3.9 punkte kiekvienai valstybei narei, regionai, kurių gyventojų tankis mažesnis negu 12,5 gyventojų kvadratiniam

⁽¹⁾ Liuksemburgui dėl gyventojų skaičiaus ši taisyklė taip pat netaikoma.

kilometre ⁽²⁾, taip pat gali įgyti teisę į konkrečią nukrypti leidžiančią nuostatą.

3.10.5. Suderinamumas su struktūriniais fondais:

- skatinant valstybes nares užtikrinti, kad tokių regionų parinkimas ir regionų, turinčių teisę gauti Bendrijos paramą, atranka būtų suderinami, regionai, turintys teisę naudotis struktūriniais fondais, gali turėti teisę naudotis ir konkrečia nukrypti leidžiančia nuostata taikant aukščiausią ribą, nurodytą 3.9 punkte, ir laikantis sąlygų, nustatytų 3.10.3 punkto antroje įtraukoje.

4. Pagalbos tikslas, forma ir lygis

- 4.1. Regioninės pagalbos tikslas yra garantuoti arba produktyvų investicijų panaudojimą (pradinis investavimas), arba darbo vietų sukūrimą, susietą su investicijomis. Todėl šis metodas neteikia pirmenybės nei kapitalo faktoriui, nei darbo faktoriui.
- 4.2. Norint užtikrinti, kad suteikiama produktyvi investicija būtų perspektyvi ir patikima, pagalbos gavėjo indėlis ⁽³⁾ į jos finansavimą turėtų būti ne mažesnis kaip 25 %

Pagalbos forma yra įvairi: dotacija, paskola su mažomis palūkanomis arba su palūkanų grąžinimu, Vyriausybės garantija arba valstybės valdomų akcijų įsigijimas palankiomis sąlygomis, atleidimas nuo mokesčių, socialinio draudimo mokesčių sumažinimas, prekių tiekimas ir paslaugų teikimas išimtinėmis kainomis ir pan.

Be to, pagalbos schemose turi būti numatyta, kad paraiška pagalbai gauti turi būti pateikiama prieš pradėdant darbus pagal projektą.

⁽²⁾ Reikalavimų atitikimo kriterijus, nustatytas Komisijos pranešime, yra nurodytas 2 išnašoje aštuntoje įtraukoje.

⁽³⁾ Šiam mažiausiam 25 % įnašui neturi būti suteikiama jokia pagalba. Kitaip, pavyzdžiui, yra tais atvejais, kai paskola teikiama įvedant subsidijos elementą palūkanų normos pavidalu arba yra Vyriausybės garantijos, turinčios pagalbos elementų.

4.3. Pagalbos lygis yra išreiškiamas intensyvumu, lyginant jį su orientacinėmis kainomis (žr. 4.5, 4.6 ir 4.13 punktus).

4.6. Į reikalavimus atitinkančias išlaidas taip pat gali įeiti tam tikros nematerialios investicijos, didelėse firmose sudarančios iki 25 % standartinės bazės ribos ⁽⁵⁾.

Šios išlaidos turi apsiriboti išlaidomis, susijusiomis su technologijų perdavimu, kai įsigijami:

Pagalba pradinėms investicijoms

4.4. Pradinės investicijos – tai pagrindinio kapitalo investicijos, susijusios su naujų įmonių kūrimu, esamų įmonių plėtimu arba naujos veiklos, į kurią įeina esamos įmonės produkto arba gamybos proceso esminis pakeitimas (racionalizacija, produktų asortimento išplėtimas arba modernizavimas), pradžia ⁽¹⁾.

Pagrindinio kapitalo investicijos, vykdomos perkant įmonę, kuri užsidarė arba būtų užsidarusi, jei nebūtų nupirkta, taip pat gali būti laikomos pradine investicija, jei suinteresuota įmonė nepriklauso sunkumų turinčiai firmai. Šiuo atveju į pagalbą, skiriamą įmonei pirkti, gali įeiti nauda, kurią gauna sunkumų turinti firma, ir ji turi būti patikrinta pagal Valstybės pagalbos sunkumų turinčioms firmoms gelbėti ir restruktūrizuoti teikimo gaires ⁽²⁾.

4.5. Pagalba pradinėms investicijoms yra apskaičiuojama kaip investicijos vertės procentinis santykis. Ši vertė nustatoma pagal vienodą išlaidų straipsnių seką (standartinė bazė), atitinkančią šiuos investicijų elementus: žemė, pastatai ir pagrindinės gamybos priemonės/įrenginiai ⁽³⁾.

Jeigu yra perkamas turtas, reikėtų atsižvelgti tik į šio turto pirkimo išlaidas ⁽⁴⁾ (sandoris turi vykti pagal rinkos sąlygas). Turtas, kuriam įsigyti jau buvo paskirta pagalba prieš jo pirkimą, turėtų būti išskaičiuojamas.

— patentai,

— veiklos arba patentuotos mokslinės, prekybinės ar gamybinės patirties (know-how) licencijos,

— nepatentuota mokslinė, prekybinė ar gamybinė patirtis (know-how).

Reikalavimus atitinkantis nematerialus turtas turi atitikti būtinas sąlygas, užtikrinančias, kad jis ir toliau bus susijęs su pagalbą gaunančiu regionu, turinčiu teisę į tą regioninę pagalbą, ir kad šio turto negalima perduoti kitiems regionams, ypač tiems, kurie neturi teisės į regioninę pagalbą. Todėl reikalavimus atitinkantis nematerialus turtas turi atitikti visų pirma šias sąlygas:

— turi būti naudojamas tik įmonėse, gaunančiose regioninę pagalbą,

— turi būti laikomas nusidėvinčiu turtu,

— turi būti įsigijamas iš trečiųjų šalių rinkos sąlygomis,

— turi būti įtraukiamas į firmos turtą ir likti įmonėje, gaunančioje regioninę pagalbą, ne mažiau kaip penkerius metus.

4.7. Pagalba, apie kurią praneša valstybės narės, turi būti paprastai išreiškiama bendrąja išraiška, t. y. neatskaičius mokesčių.

⁽¹⁾ Investicijoms, skirtoms atnaujinimui, ši koncepcija netaikoma. Pagalba tokios rūšies investicijoms priklauso veiklai skirtos pagalbos kategorijai, jai taikomos 4.15–4.17 punktuose apibūdintos taisyklės. Ši koncepcija taip pat netaikoma pagalbai, skiriamai finansiškai restruktūrizuoti sunkumų turinčiai įmonei, kaip tai apibūdinama Bendrijos gairėse dėl valstybės pagalbos teikimo sunkumų turinčioms įmonėms gelbėti ir restruktūrizuoti (OL C 368, 1994 12 23, p. 12). Pagalba restruktūrizavimui, kaip ji apibūdinama minėtų gairių 2.5 punkte, jei tai susiję su investavimo priemonėmis (racionalizacija, modernizavimas, prekių asortimento išplėtimas), gali būti suteikiama be atskiro pranešimo pagal regioninės pagalbos schemą. Tačiau kadangi tokia regioninė pagalba sudaro pagalbos, skirtos sunkumų turinčios įmonės restruktūrizavimui, dalį, į ją būtina atsižvelgti patikrinimo, atliekamo pagal minėtas gaires, metu.

⁽²⁾ Šia tema žr. 10 išnašą.

⁽³⁾ Transporto sektoriuje išlaidos įrenginiams pirkti (kilnojamas turtas) negali būti įtraukiamos į vienodą išlaidų straipsnių seką (standartinė bazė). Todėl šios išlaidos pretenduoti į pagalbą pradinėms investicijoms negali.

⁽⁴⁾ Jei pirkimą lydi kitos pradinės investicijos, su jomis susijusios išlaidos turėtų būti pridedamos prie pirkimo išlaidų.

⁽⁵⁾ MVĮ taikomi kriterijai ir sąlygos yra apibrėžti Bendrijos gairėse dėl valstybės pagalbos mažoms ir vidutinėms įmonėms (OL C 213, 1996 7 23, p. 4).

Tam, kad būtų įmanoma i) įvairias pagalbos formas palyginti vieną su kita ir ii) vienos valstybės narės pagalbos intensyvumą palyginti su kitos valstybės narės pagalbos intensyvumu, Komisija pagalbą, apie kurią praneša valstybės narės, keičia į pagalbą, išreiškiamą investicinės pagalbos grynosios subsidijos ekvivalentu (GSE) ⁽¹⁾.

- 4.8. Pagalbos intensyvumas turi būti nustatomas atsižvelgiant į spręstinių regioninių problemų pobūdį ir svarbą. Todėl iš pat pradžių turi būti numatomas skirtumas tarp intensyvumo, suteikiamų regionams, atitinkantiems reikalavimus gauti pagalbą pagal a punkto nukrypti leidžiančią nuostatą, ir intensyvumo, suteikiamo tiems regionams, kurie atitinka reikalavimus gauti pagalbą pagal c punkto nukrypti leidžiančią nuostatą. Šiuo atveju turi būti atsižvelgiama į tą faktą, kad regionai, turintys teisę į 92 straipsnio 3 dalies c punkto nukrypti leidžiančią nuostatą, nėra apibūdinami pagal neįprastai žemą gyvenimo lygį arba didelį nedarbą ta prasme, kokia šios sąvokos vartojamos tos straipsnio dalies a punkte. Iškraipantis pagalbos poveikis čia yra atitinkamai mažiau pagrįstas negu regionuose, turinčiuose teisę naudotis a punkto išimtimi. Vadinasi, leistinas pagalbos intensyvumas iš pat pradžių yra mažesnis tuose regionuose, kuriems suteikiama teisė naudotis c punkto lengvatomis, negu tuose, kurie turi teisę naudotis a punkto lengvatomis.

Komisija mano, kad regionams, kuriems taikomas 92 straipsnio 3 dalies a punktas, regioninės pagalbos intensyvumas neturi viršyti 50 % GSE tarifo, išskyrus atokiausius regionus ⁽²⁾, kur jis gali būti net 65 % GSE. Regionuose, kuriems taikomas 92 straipsnio 3 dalies c punktas, regioninės pagalbos aukščiausia riba neturi apskritai viršyti 20 % GSE, išskyrus regionus, kuriuose gyventojų tankis yra mažas, arba atokiausius regionus, kur jos dydis gali siekti 30 % GSE.

NUTS II lygio regionuose, turinčiuose teisę naudotis 92 straipsnio 3 dalies a punktu, kurių BVP/PGL vienam gyventojui sudaro daugiau kaip 60 % Bendrijos vidurkio, regioninės pagalbos intensyvumas neturi viršyti 40 % GSE, išskyrus atokiausius regionus, kuriuose jo dydis gali siekti 50 % GSE.

Regionuose, turinčiuose teisę į pagalbą pagal 92 straipsnio 3 dalies c punktą, kurių ir BVP/PGL vienam gyventojui yra didesnis, ir nedarbo lygis yra mažesnis už atitinkamą Bendrijos vidurkį ⁽³⁾, regioninės pagalbos intensyvumas neturi viršyti 10 % GSE, išskyrus regionus, kuriuose gyventojų tankis yra mažas, arba atokiausius regionus, kuriuose jos dydis gali siekti 20 % GSE. Išimtinai tuose regionuose, kur būtina laikytis nurodytos 10 % GSE pagalbos ribos, didesni intensyvumai, neviršijantys normalios 20 % GSE ribos, gali būti patvirtinami regionams (atitinkantiems NUTS III lygį arba mažesniems), kurie ribojasi su regionu, turinčiu 92 straipsnio 3 dalies a punkte apibūdintą statusą.

Visi pirmiau nurodyti dydžiai yra aukščiausioji riba. Jei šie dydžiai yra mažesni, Komisija turi užtikrinti, kad regioninės pagalbos intensyvumas būtų sureguliuotas taip, kad atspindėtų regioninių problemų sudėtingumą ir intensyvumą ja nagrinėjant Bendrijos mastu.

- 4.9. Pagalbos aukščiausia riba, nurodyta 4.8 punkte, gali būti papildymuose padidinta mažoms ir vidutinio dydžio įmonėms, kaip numatyta Komisijos pranešime dėl pagalbos MVĮ ⁽⁴⁾, t. y. ją padidinant 15 procentų ⁽⁵⁾, kai regionai gauna teisę naudotis a punkto išimtimi, ir 10 procentų, kai regionai gauna teisę naudotis c punkto išimtimi. Galutinė aukščiausia riba taikoma mažų ir vidutinių įmonių pamatiniams rodikliams. Šie papildymai, skirti MVĮ, netaikomi transporto įmonėms.

⁽¹⁾ GSE apskaičiavimo metodą žr. I priede.

⁽²⁾ Atokiausi regionai: Prancūzijos užjūrio departamentai, Azorų, Madeiros ir Kanarų salos (žr. 26 Deklaraciją apie atokiausius Bendrijos regionus, pridėtą prie Europos Sąjungos Sutarties).

⁽³⁾ BVP ir nedarbas turi būti matuojamas remiantis NUTS III lygiu.

⁽⁴⁾ Regioninės pagalbos priedai yra numatyti ir pagalbai, skiriami moksliniams tyrimams ir taikomajai veiklai, ir aplinkosaugai skiriami pagalbai. Tačiau principas, kuriuo remiantis apskaičiuojama tokia pagalba, skiriasi nuo regioninės pagalbos apskaičiavimo principo (kartu su mažomis ir vidutinėmis įmonėmis). Todėl tokie priedai yra pridėjami ne prie regioninės pagalbos, o prie kitos atitinkamos pagalbos rūšies. Tekstai, šiuo metu taikomi abiem minėtiems pagalbos tipams, kai ji teikiama moksliniams tyrimams ir taikomajai veiklai, skelbiami OL C 45, 1996 2 17, p. 5, aplinkos apsaugai – OL C 72, 1994 3 10, p. 3.

⁽⁵⁾ Pagalbos intensyvumo priedai, naudojami bendrosiomis sąlygomis, yra naudojami kaip apibrėžta pagalbos mažoms ir vidutinėms įmonėms teikimo gairėse.

- 4.10. Pagalba pradinėms investicijoms, taikant tam tikrą jos mokėjimo tvarką arba laikantis tam tikrų su jos gavimu susijusių sąlygų, galima tik su sąlyga, kad investicijos bus daromos ne trumpiau kaip penkeriems metams.

Pagalba veiklai

Pagalba darbo vietoms kurti

- 4.11. Kaip buvo minėta 4.1 punkte, regioninė pagalba taip pat gali būti skiriama darbo vietoms kurti. Tačiau skirtingai negu pagalba darbo vietoms kurti, kuri yra apibrėžta Pagalbos teikimo užimtumui gairėse ir skirta darbo vietoms, nesusijusioms su investiciniu projektu ⁽¹⁾, šiuo atveju mus domina tik darbo vietos, kuriamos pradinės investicijos projektui vykdyti ⁽²⁾.
- 4.12. Darbo vietų kūrimas – tai realus darbo vietų skaičiaus didėjimas ⁽³⁾ konkrečioje įstaigoje, palyginti su vidurkiu per tam tikrą laikotarpį. Todėl bet kuri darbo vieta, panaikinta per tą laikotarpį, turi būti atimama iš tikrojo darbo vietų, sukurtų per tą patį laikotarpį ⁽⁴⁾, skaičiaus.
- 4.13. Kaip ir investicinė pagalba, šiose gairėse numatyta pagalba darbo vietoms kurti, turi būti nustatoma pagal regioninių problemų, kurioms spręsti ji skiriama, pobūdį ir svarbumą. Komisija mano, kad pagalbos dydis neturi viršyti samdomo asmens darbo užmokesčiui skirtų išlaidų per dvejus metus dydžio ⁽⁵⁾. Tas dydis yra lygus intensyvumui, numatytam investicinei pagalbai konkrečioje srityje.
- 4.14. Pagalba darbo vietoms kurti taikant tam tikrą apmokėjimo metodą arba reikalaujant tam tikrų sąlygų, susijusių su jos gavimu, turi būti teikiama su sąlyga, kad bus išsaugotas užimtumo lygis, sukurtas per ne trumpesnę kaip penkerių metų laikotarpį.

- 4.15. Regioninė pagalba, skirta įmonės einamosioms išlaidoms apmokėti (pagalba veiklos išlaidoms) paprastai yra draudžiama. Tačiau išimtiniais atvejais tokia pagalba gali būti teikiama regionams, kurie turi į ją teisę pagal 92 straipsnio 3 dalies a punkto nukrypti leidžiančią nuostatą, su sąlyga, jog i) tai pagrįsta jos įnašu į regiono vystymąsi ir pobūdžiu, ir ii) jos lygis proporcingas tiems sunkumams, kuriuos siekiama palengvinti ⁽⁶⁾. Pati valstybė narė turi parodyti visus esamus sunkumus ir įvertinti jų svarbą.
- 4.16. Atokiausiuose regionuose, kuriems taikomos 92 straipsnio 3 dalies a ir c punktų lengvatos, ir regionuose, kur gyventojų tankis yra mažas ir kuriems taikoma 92 straipsnio 3 dalies a punkto arba 92 straipsnio 3 dalies c punkto išimtis, remiantis gyventojų tankio tyrimu, nurodytu 3.10.4 punkte, pagalba, numatyta iš dalies kompensuoti papildomas transporto išlaidas ⁽⁷⁾, gali būti patvirtinama laikantis ypatingų sąlygų ⁽⁸⁾. Valstybė narė turi įrodyti, kad tokios papildomos išlaidos egzistuoja, ir nustatyti jų dydį.
- 4.17. Išskyrus 4.16 punkte išvardytus atvejus, pagalba veiklos išlaidoms apmokėti turi būti ribota ir laiko požiūriu, ir laipsniškai mažinama. Be to, pagalba veiklos išlaidoms apmokėti, skirta eksportui tarp valstybių narių skatinti ⁽⁹⁾, yra neleistina.

⁽¹⁾ Šiuo metu galiojančią redakciją žr. OL C 334, 1995 12 12, p. 4.

⁽²⁾ Darbo vieta yra laikoma susijusi su investicinio projekto vykdymu, jei ji yra susijusi su investicine veikla ir jei ji yra sukuriama per trejus metus nuo investicijos. Per šį laikotarpį darbo vietos, sukurtos po investicijos padidėjus gamybiniam pajėgumui, taip pat yra susijusios su investicija.

⁽³⁾ Darbo vietų skaičius atitinka metinį darbo vienetų skaičių (ALU), t. y. skaičius asmenų, dirbančių visą darbo laiką vienerius metus, sezoninis darbas ir darbas ne visą darbo dieną sudaro ALU dalį.

⁽⁴⁾ Savaiame suprantama, toks apibrėžimas tinka ir esamai įstaigai, ir naujai įstaigai.

⁽⁵⁾ Išlaidas darbo užmokesčiui sudaro atlyginimas be atskaitymų, t. y. iki mokesčių ir privalomos socialinio draudimo įmokos atskaitymo. Komisija pasilieka teisę naudotis Bendrijos statistika apie vidutinės darbo užmokesčio išlaidas įvairiose valstybėse narėse kaip orientaciniais duomenimis.

⁽⁶⁾ Pagalba veiklos išlaidoms pasireiškia, visų pirma, išimčių dėl mokesčių arba socialinio draudimo įmokų sumažinimo forma.

⁽⁷⁾ Papildomos transporto išlaidos – tai papildomos išlaidos, atsirandančios dėl prekių judėjimo tam tikros šalies viduje. Jokiu būdu tokios pagalbos negali sudaryti eksportui skiriama pagalba, taip pat negali sudaryti priemonės, turinčios lygiavertį poveikį kiekybiniam importo apribojimams, kaip tai apibrėžta EB sutarties 30 straipsnyje.

⁽⁸⁾ Dėl specialių sąlygų regionams, pagal gyventojų tankio kriterijų siekiantiems naudotis 92 straipsnio 3 dalies c punkto nukrypti leidžiančia nuostata, žr. II priedą. Kitiems regionams, atitinkantiems reikalavimus gauti pagalbą papildomoms transporto išlaidoms iš dalies padengti, taikomos sąlygos yra tokios pat kaip II priede nurodytos sąlygos.

⁽⁹⁾ Žr. Pranešimo apie *de minimis* pagalbą 3 išnašą (OL C 68, 1996 3 6, p. 9).

Pagalbos kaupimo taisyklės

4.18. Pagalbos aukščiausia intensyvumo riba, numatyta pagal 4.8 ir 4.9 punktuose išdėstytus kriterijus, yra taikoma visai pagalbai:

- jei parama teikiama vienu metu pagal kelias regionines schemas,
- jei pagalba gaunama iš vietinių, regioninių, nacionalinių ar Bendrijos šaltinių.

4.19. Pagalba darbo vietoms kurti, apibūdinta 4.11–4.14 punktuose, ir investicinė pagalba, apibūdinta 4.4–4.10 punktuose, gali būti sujungiamos į vieną ⁽¹⁾, priklausomai nuo tam regionui nustatytos intensyvumo ribos ⁽²⁾.

4.20. Kai regioninei pagalbai numatytos visos išlaidos arba jų dalis atitinka ir kitokiai pagalbai keliamus reikalavimus, bendrajai jos daliai turi būti nustatyta palankiausia aukščiausia riba pagal konkrečias schemas.

4.21. Kai valstybė narė nustato, kad valstybės pagalba pagal vieną schemą gali būti sujungiama su pagalba, teikiama pagal kitą schemą, ji kiekvienai schemai privalo tiksliai apibrėžti metodą, kuriuo bus užtikrinama, kad ši pagalba atitiks pirmiau išvardytas sąlygas.

5. Regioninės pagalbos planas ir pagalbos suderinamumo deklaracija

5.1. Valstybių narių regionai, turintys teisę naudotis nukrypti leidžiančiomis nuostatomis ir pagalbos intensyvumo aukščiausiomis ribomis, nustatytomis pradinei investici-

jai skiriamai pagalbai arba kiekvienam regionui patvirtintai pagalbai darbo vietoms kurti, kartu sudaro valstybės narės regioninės pagalbos planą.

5.2. Pagal Sutarties 93 straipsnio 3 dalį valstybės narės praneša apie plano projektą, sudarytą pagal kriterijus, numatytus 3.5, 3.10, 4.8 ir 4.9 punktuose. Komisija patvirtina planą Sutarties 93 straipsnyje numatyta tvarka paprastai atskiru sprendimu visiems atitinkamiems valstybės narės regionams ir nustatytam laikotarpiui. Taigi nacionalinės regioninės pagalbos planai turi būti reguliariai svarstomi iš naujo.

5.3. Kad Komisijos sprendimai konkurencijos politikos klausimais atitiktų sprendimus, priimtus dėl regionų, atitinkančių reikalavimus naudotis struktūriniais fondais, planų galiojimo laikas iš esmės yra įtraukiamas į pagalbos struktūriniais fondams tvarkaraštį.

5.4. Pagalbos teikimo schemų projektus tvirtina Komisija arba sudarant planą, arba po to, priklausomai nuo regionų, ribų ir termino, nustatytų tam planui.

5.5. Pagrindinis dalykas, kuris turi būti nurodytas Komisijai pateikiamose metinėse ataskaitose, rengiamose pagal galiojančias taisykles ⁽³⁾, yra valstybių narių pranešimas, kaip jos įdiegia 5.4 punkte minimas schemas.

5.6. Plano galiojimo metu valstybės narės gali prašyti jį patikslinti, jei įrodoma, kad labai pasikeitė socialinės ir ekonominės sąlygos. Tokie pokyčiai gali būti susiję su intensyvumo laipsniu ir regionais, turinčiais teisę gauti pagalbą, jei nauji regionai yra įtraukiami pašalinant regionus, turinčius tokį patį gyventojų skaičių. Patikslintas planas nustoja galioti tą dieną, kuri nustatyta pradiniam planui.

5.7. Regionų, kurie, peržiūrėjus regioninės pagalbos planą, nebeatitinka 92 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytų kriterijų, tačiau pradeda atitikti 92 straipsnio 3 dalies

⁽¹⁾ Pagalba darbo vietoms kurti ir investicinė pagalba, numatytos šiose gairėse, negali būti sujungiamos su pagalba darbo vietoms kurti, apibrėžta Pagalbos užimtumui teikti gairėse nurodytose 31 išnašoje, kadangi ji taikoma esant skirtingoms aplinkybėms ir skirtingu laiku. Tačiau padidinta pagalba, numatyta visų pirma palankių sąlygų neturinčių gyventojų kategorijai, turi būti teikiama laikantis tvarkos, kuri turi būti nustatyta Pagalbos užimtumui teikti gairėse.

⁽²⁾ Manoma, kad šios sąlygos laikomasi, jei pagalba pradiniam investuotojui, išreikšta investicijos procentu, ir pagalba darbo vietoms kurti, išreikšta išlaidų darbo užmokesčiui procentu, neviršija palankiausios sumos, gaunamos pritaikius bet kurią ribą, nustatytą tam regionui pagal 4.8 ir 4.9 punktuose nustatytus kriterijus, arba ribą, nustatytą tam regionui pagal 4.13 punkte numatytus kriterijus.

⁽³⁾ Šiuo metu galiojančias taisykles žr. 1994 m. vasario 22 d. Komisijos raštą valstybėms narėms, su pakeitimais, padarytais 1995 m. rugpjūčio 2 d. Komisijos laiške valstybėms narėms.

c punkte nurodytus kriterijus, atžvilgiu, Komisija pereinamojo laikotarpio metu galėtų priimti sprendimą sumažinti progresinį pagalbos intensyvumą, kurį šie regionai turėjo teisę gauti pagal 92 straipsnio 2 dalies a punktą, ir taikyti jį tiesiniu arba greitėjančiu tempu, kol bus pasiekta intensyvumo riba, atitinkanti 4.8 ir 4.9 punktuose nustatytą ribą ⁽¹⁾ ⁽²⁾. Pereinamasis laikotarpis neturėtų būti ilgesnis kaip dveji metai, jei pagalba skiriama veiklai, ir ketveri metai, jei pagalba skiriama pradinėms investicijoms darbo vietoms kurti.

5.8. Valstybėms narėms, siekiančioms sudaryti planą, yra siūloma informuoti Komisiją, kaip tai numatyta Sutarties 93 straipsnio 3 dalyje, ir kartu pateikti sąrašą regionų, kurie, jų manymu, turi teisę naudotis konkrečiomis nukrypti leidžiančiomis nuostatomis bei intensyvumo ribomis, ir nurodyti bet kuriuos veiksnius, į kuriuos turi būti atsižvelgiama nustatant pagalbos schemų, kurias jos siūlo priimti centriniu, regioniniu ar vietiniu lygiu, pagrindinę struktūrą (pagalbos tikslas ir forma, įmonių dydis ir pan.). Kol galioja planas ir galiojimo laikas nepasibaigęs, apie visas schemas, atitinkančias tokią pagrindinę struktūrą, gali būti pranešama skubos tvarka.

6. Išgaliojimas, įgyvendinimas ir peržiūrėjimas

6.1. Išskyrus pereinamojo laikotarpio priemones, išdėstytas tolesniuose 6.2 ir 6.3 punktuose, Komisija turi įvertinti regioninės pagalbos suderinamumą su bendrąja rinka remdamasi šiomis gairėmis, kai tik bus galima jas taikyti. Tačiau pagalbos siūlymai, apie kuriuos pranešama dar nesupažindinus valstybių narių su šiomis gairėmis ir Komisijai dėl jų dar nepriėmus galutinio sprendimo, turi būti vertinami remiantis pranešimo metu galiojančiais kriterijais.

Be to, Komisija siūlo valstybėms narėms atitinkamas priemones, kaip nurodyta EB sutarties 93 straipsnio 1 dalyje, kad užtikrintų, jog visi regioninės pagalbos planai ir visos regioninės pagalbos schemas, galiojančios 2000 m. sausio 1 d., būtų suderintos su šiomis gairėmis.

Ta proga Komisija kaip tinkamą priemonę pagal 93 straipsnio 1 dalį siūlo, kad valstybės narės nustatytų, jog visi pagalbą gaunančių regionų sąrašai, kuriuos Komisija patvirtino kaip neterminuotus arba kurių galiojimo laikas baigiasi po 1999 m. gruodžio 31 d., galiotų iki 1999 m. gruodžio 31 d.

Be to, Komisija kaip tinkamą priemonę pagal 93 straipsnio 1 dalį siūlo, kad valstybės narės iš dalies pakeistų visas esamas regioninės pagalbos schemas, kurios galios nuo 1999 m. gruodžio 31 d., kad jos būtų suderintos su šiomis gairėmis nuo 2000 m. sausio 1 d. ir kad apie siūlomus pakeitimus valstybės narės praneštų per šešis mėnesius.

6.2. Kadangi dauguma pagalbą gaunančių regionų buvo patvirtinti atitinkančiais reikalavimais gauti regioninę pagalbą pagal 92 straipsnio 3 dalies a ir c punktų nukrypti leidžiančias nuostatas iki 1999 m. gruodžio 31 d., ir siekiant iki tos dienos užtikrinti nešališką požiūrį į valstybes nares, Komisija gali iki 1999 m. gruodžio 31 d. nukrypti nuo šių gairių tikrindama, ar remiamų regionų sąrašai, apie kuriuos pranešta iki 1999 m. sausio 1 d., (nauji sąrašai arba pakeitimai) gali būti pateikti pagalbai gauti, jei minėtų sąrašų galiojimo laikas baigiasi 1999 m. gruodžio 31 d. Tokiais atvejais Komisija ir toliau turi remtis jos pranešime numatytu metodu ⁽³⁾.

6.3. Be to, Komisija, siekdama užtikrinti nešališką požiūrį į valstybes nares, gali iki 1999 m. gruodžio 31 d. nukrypti nuo šių gairių tikrindama pagalbos intensyvumo ir jos ribų, nustatytų naujose schemose siūlomuose deriniuose, suderinamumą, *ad hoc* atvejais ir atlikus pakeitimus jau esančiose schemose, apie kurias pranešta iki 1999 m. sausio 1 d., jei minėto intensyvumo ir derinių ribų galiojimas baigiasi 1999 m. gruodžio 31 d. arba jei intensyvumai ir derinių ribos, kurių siūloma laikytis nuo 2000 m. sausio 1 d., yra suderinami su šiomis gairėmis.

6.4. Komisija turi iš naujo apsvarstyti šias gaires per penkerius metus, kol jos bus taikomos. Be to, ji gali nuspręsti jas bet kuriuo metu iš dalies pakeisti, jei tai būtų reikalinga dėl priežasčių, susijusių su konkurencijos politika arba atsižvelgiant į kitas Bendrijos veiklos kryptis ir tarpautinius įsipareigojimus.

⁽¹⁾ Pereinamojo laikotarpio priemonės nėra taikomos toms NUTS II lygio regionų, nebeatitinkančių 92 straipsnio 3 dalies a punkte nustatytų kriterijų, dalims, kurios, jei neįmanoma gauti papildomo gyventojų tankio procentinio santykio, taikant šių gairių III priedo 8 punkto antrą pataisą, turėtų būti išbraukiamos iš naujojo pagalbos plano.

⁽²⁾ Atsižvelgiant į ypač sudėtingą jos situaciją, Šiaurės Airija išlaiko savo ypatingo regiono statusą, o jai taikoma aukščiausia riba yra 40 %

⁽³⁾ Komisijos pranešimas apie 92 straipsnio 3 dalies a ir c punktų taikymo metodą regioninei pagalbai: žr. 2 išnašos penktą įtrauką.

I PRIEDAS

INVESTICINĖS PAGALBOS GRYNOSIOS SUBSIDIJOS EKVIVALENTAS

Komisija, vertindama pagalbos schemas, apie kurias praneša valstybės narės, naudojasi grynosios subsidijos ekvivalento (GSE) apskaičiavimo metodu. Todėl iš principo valstybės narės jo taikyti neprivalo, o čia jis skelbiamas tik dėl skaidrumo.

1. BENDRIEJI PRINCIPAI

Grynosios subsidijos ekvivalentas (GSE) apskaičiuojamas visas pagalbos formas, susijusias su investavimu ⁽¹⁾, sumažinant iki bendro mato, nepriklausomai nuo suinteresuotos šalies, t. y. grynojo intensyvumo, tam, kad būtų galima jas palyginti vieną su kita arba su iš anksto nustatyta aukščiausia riba. Tai yra *ex ante* palyginamasis metodas, paremtas prielaida ir spėjimu, jis ne visada atspindi buhalterinės apskaitos praktiką.

Grynasis intensyvumas – tai galutinė nauda, kurią, manoma, įmonė turėtų gauti iš pagalbos sumos be mokesčių suteikiamos investicijos atžvilgiu. Šiame apskaičiavime galima atsižvelgti tik į pagrindinio kapitalo išlaidas, atitinkančias žemę, pastatus ir pagrindines gamybos priemones, kurie sudaro standartinę bazę.

Schemų, kurių bazę sudaro ir papildomos išlaidos, atveju pastarosios turi būti ribojamos iki tam tikros standartinės bazės dalies. Tokiu būdu visos schemas turi būti išnagrinėtos atsižvelgiant į jų intensyvumus, sumažintus iki išlaidų, atsirandančių standartinėje bazėje, kaip nurodyta toliau pateiktuose pavyzdžiuose ⁽²⁾.

1 pavyzdys

— Schemos bazė	pagrindinės gamybos priemonės
— Maksimalus schemos intensyvumas:	30 %

Kadangi visos išlaidos, remtinės pagal tokią schemą, atsiranda standartinėje bazėje, Komisija iš karto pritaiko maksimalų schemos intensyvumą, t. y. 30 %. Jei Komisijos patvirtinta aukščiausia intensyvumo riba konkrečiam regionui yra 30 %, schema šiuo atžvilgiu laikoma suderinama.

2 pavyzdys

— Schemos bazė	pagrindinės gamybos priemonės, pastatai + patentai, sudarantys iki 20 % buvusių išlaidų
— Maksimalus schemos intensyvumas:	30 %

Visos išlaidos, remtinės pagal tokią schemą, atsiranda arba standartinėje bazėje (pagrindinės gamybos priemonės, pastatai), arba reikalavimus atitinkančių nematerialių išlaidų sąrašė (patentai). Pastarosios išlaidos negali viršyti 25 % standartinės bazės. Tokiomis aplinkybėmis Komisija iš karto pritaiko maksimalų schemos intensyvumą, t. y. 30 %. Jei Komisijos patvirtinta aukščiausia intensyvumo riba konkrečiam regionui yra 30 %, schema šiuo atžvilgiu laikoma suderinama.

⁽¹⁾ Pagalba mokesčiams gali būti laikoma pagalba, susijusia su investicija, jei ji remiasi į regioną investuojama suma. Be to, bet kuri pagalba mokesčiams gali būti susijusi su investicija, jei yra nustatoma riba, išreikšta į regioną investuotos sumos procentiniu santykiu. Jei pagalbos mokesčiams subsidija yra paskirstoma per kelius metus, bet koks likutis, likęs tų metų pabaigoje, gali būti perkeliamas į kitus metus ir padidintas atsižvelgiant į orientacinę normą.

⁽²⁾ Ši intensyvumų perskaičiavimo sistema netaikoma nematerialioms investicijoms, nurodytoms pagrindinio teksto 4.6 punkte.

3 pavyzdys

- Schemos bazė pastatai, pagrindinės gamybos priemonės, žemė + vertybiniai popieriai, sudarantys iki 50 % ankstesnių išlaidų
- Maksimalus schemos intensyvumas: 30 %

Komisija atsižvelgia į maksimalų schemos intensyvumą, sumažintą iki standartinės bazės, t. y. $30\% \times 1,5 = 45\%$. Jei aukščiausia intensyvumo riba, Komisijos patvirtinta konkrečiam regionui, yra 30 %, schema laikoma suderinama, jei jos intensyvumas nebus sumažintas iki $30\% / 1,5 = 20\%$.

4 pavyzdys

- Schemos bazė pastatai
- Maksimalus schemos intensyvumas: 60 %

Jei Komisijos patvirtinta aukščiausia regioninė riba yra lygi 30 %, niekas negali užtikrinti, kad pagalba atitiks tą ribą. Intensyvumas, kurio reikalauja schema, yra didesnis negu aukščiausia regioninė riba, bet jis taikomas sumažintai basei. Todėl schema nelaikoma suderinama šiuo atžvilgiu, jei nebus pridėta aiški sąlyga dėl suderinamumo su aukščiausia regionine riba, taikoma visai basei.

GSE nustatymas yra pagrįstas tik mokesčių ir šio dydžio apskaičiavimu, išskyrus tam tikra pagalbos forma, kurios reikia traktuoti išskirtinai. Tokie apskaičiavimai remiasi elementais, pateiktais pagalbos schemeje arba tam tikros šalies mokesčių įstatymuose, ir tam tikrais parametrais, nustatytais nusistovėjusios praktikos.

1.1 Apmokestinimas

Pagalbos intensyvumas turi būti apskaičiuojamas po apmokestinimo, t. y. išskaičius už ją mokamus mokesčius, ypač įmonės pelno mokesčius. Tai ir yra pagrindas sąvokos grynosios subsidijos ekvivalentas (GSE), kuri nurodo, kokią pagalbą gauna jos gavėjas, sumokėjęs atitinkamą mokestį, darant prielaidą, kad įmonė gauna pelną jau pirmaisiais metais, dėl to pagalbai nustatomi didžiausi mokesčiai.

1.2 Diskontavimas

Dabartinis dydis yra apskaičiuojamas įvairiose GSE apskaičiavimo pakopose. Pirma, kai nesutampa pagalbos ir (arba) investicijos išlaidų laikas, turi būti atsižvelgiama į faktinį pagalbos išmokėjimo ir išlaidų laiką. Dėl tos priežasties investicijų išlaidos ir pagalbos išmokėjimas diskontuojami metų, kada įmonė pirmą kartą nurašė nusidėvėjimo išlaidas, pabaigoje. Antra, dabartinis dydis yra apskaičiuojamas iš išmokų, gautų išmokant subsidijuojamą paskolą, arba iš mokesčio už subsidiją.

Mokesčio norma, naudojama šiuo atveju, yra orientacinė/diskonto norma, kurią Komisija nustato kiekvienai valstybei narei. Be to, ji naudojama ne tik kaip diskonto norma, bet ir apskaičiuojant palūkanų subsidiją mažų palūkanų paskolos.

1.3 Konkretūs atvejai

Kaip ir pirmiau aprašytų apmokestinimo ir nuolaidų apskaičiavimų atvejais, kai kurias pagalbos formas reikia traktuoti išskirtinai. Jei pagalba suteikiama pastato nuomai, ji nustatoma diskontuojant skirtumą tarp įmonės sumokėtos nuomos ir teorinio nuomos ekvivalento orientacinei normai, taikomai pastato vertei, pridėdant sumą, atitinkančią pastato amortizaciją tais metais. Panašus metodas taikomas pagalbai, skirtai finansuoti ilgalaikę nuomą⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Reikia pažymėti, jog nuomojančiosios firmos išlaidos, susijusios su žemės arba pastatų pirkimu, gali būti laikomos atitinkančiomis kriterijus, jei įrodoma, kad tokia pagalba yra reikalinga.

Jei pagalba teikiama žemės nuomai, teorinė nuomos suma yra apskaičiuojama remiantis orientacine norma, iš jos atėmus infliacijos dydį, taikomą žemės vertei.

2. INVESTICINĖS PAGALBOS GRYNOSIOS SUBSIDIJOS EKVIVALENTAS KAPITALO SUBSIDIJOS FORMA

2.1. Bendroji dalis

Investicinė pagalba, teikiama įmonei kapitalo subsidijos forma, yra išreiškiama, visų pirma, investicijos procentiniu santykiu, kuris reiškia nominalų subsidijos ekvivalentą arba bendrąjį subsidijos ekvivalentą.

Pagal bendrą vertinimo metodą, investicinės pagalbos grynosios subsidijos ekvivalentas (GSE) yra nauda, kurią gauna gavėjas, sumokėjęs įmonės pelno mokesčius.

Daugeliu atvejų pačios subsidijos nėra apmokestinamos, bet jos išskaičiuojamos iš likutinės investicijų vertės. Vadinasi, investuotojo vertė kiekvienais metais sumažėja suma, mažesne už tą, kuri būtų nuvertinta, jei jis nebūtų gavęs pagalbos. Kadangi amortizacinės lėšos yra išskaičiuojamos iš apmokestinamo pelno, subsidija kiekvienais metais padidina tą dalį, kurią valstybė pasiima kaip įmonės pelno mokestį.

Apmokestinimo metodą, taikomą pirmiau apibūdintoms subsidijoms, kuri sudaro sudedama subsidija ir pelnas neišskaičius amortizacijos, dažniausiai naudoja visos valstybės narės, bet tam tikrose schemose susiduriama ir su kitokiais apmokestinimo metodais.

2.2. Skaičiavimo pavyzdžiai

1 pavyzdys: Pagalba neapmokestinama

Visose valstybėse narėse subsidijos paprastai įtraukiamos į atsiskaitymo dokumentus kaip pajamos ir yra apmokestinamos. Tačiau gali būti, ypač tam tikrais pagalbos, skirtos mokslo tyrimams ir taikomajai veiklai, atvejais, kad mokesčiai joms netaikomi. Tokiu atveju GSE yra lygus nominaliam subsidijos dydžiui.

2 pavyzdys: Į investiciją įeina tik viena išlaidų kategorija, o visa subsidija yra apmokestinama pirmųjų finansinių metų pabaigoje

Tai reiškia, kad pradėdant pirmaisiais metais ir vėliau visa subsidija apmokestinama įmonių pelno mokesčiu. Ši nusistovėjusi tvarka nėra per griežta, prisiminus, kad firmos, kurios paprastai registruoja nuostolius pirmaisiais savo veiklos metais, gali perkelti tuos nuostolius į kitus finansinius metus.

Norint apskaičiuoti subsidijos GSE, iš jos išskaičiuojama imamo mokesčio suma.

Pavyzdžiui: investicija: 100
nominali subsidija: 20
mokesčio tarifas: 40,0 %

Tokiu būdu subsidijai taikomas mokestis $20 \times 40,0 \% = 8$

Todėl GSE bus: $(20 - 8) / 100 = 12 \%$

3 pavyzdys: Į investiciją įeina tik viena išlaidų kategorija, o paskola tiesiogiai apmokestinama penkerius metus.

Čia subsidija penkerius metus yra kasmet apmokestinama lygiomis dalimis. Vadinasi, penkerius metus penktadalis pagalbos kasmet bus pridėdamas prie metų pelno. Norint apskaičiuoti GSE, diskontuota suma mokesčio, imamo kasmet nuo penktadalio subsidijos pagal taikomą apmokestinimo susitarimą, yra išskaičiuojama iš subsidijos sumos.

Pavyzdžiui: investicija: 100
 nominali subsidija: 20
 mokesčio tarifas: 40,0 %
 diskonto tarifas: 8 %

Lentelėje parodyta, kaip apskaičiuojami mokesčiai, mokami kiekvienais metais, ir kaip apskaičiuojami diskontuoti dydžiai:

Laikotarpis	Paskolai nustatytas mokestis (1)	Diskonto koeficientas (2)	Diskontuojamas dydis (1) × (2)
Pirmųjų metų pabaiga	$(20 / 5) \times 40 \%$	1,0	1,600
Antrųjų metų pabaiga	$(20 / 5) \times 40 \%$	$1 / (1 + 0,08)^1$	1,481
Trečiųjų metų pabaiga	$(20 / 5) \times 40 \%$	$1 / (1 + 0,08)^2$	1,372
Ketvirtųjų metų pabaiga	$(20 / 5) \times 40 \%$	$1 / (1 + 0,08)^3$	1,270
Penktųjų metų pabaiga	$(20 / 5) \times 40 \%$	$1 / (1 + 0,08)^4$	1,176
		Iš viso	6,900

Visa suma, nurodyta langelyje „iš viso“, yra kiekvienais metais sumokėtų diskontuotų mokesčių suma. Kad būtų gautas grynosios subsidijos ekvivalentas, ji turi būti išskaičiuojama iš nominalios subsidijos.

Vadinasi, GSE yra lygus: $(20 - 6,9) / 100 = 13,1 \%$.

Pastaba. Paskolai nustatytas mokestis yra diskontuojamas pirmųjų metų gale darant prielaidą, kad tai yra toji diena, kai įmonė pirmą kartą nurašo amortizacines lėšas.

4 pavyzdys: Į investiciją įeinančios trys kapitalinių išlaidų kategorijos – žemė, pastatai ir pagrindinės gamybos priemonės – yra apmokestinamos skirtingu laiku.

Šias tris išlaidų rūšis sudaro tai, kas vadinama standartine pagalbos baze. Išlaidos yra paskirstomos visai standartinei bazei kiekvienoje valstybėje narėje skirtingi, kaip nurodyta šioje lentelėje.

	Žemė	Pastatai	Pagrindinės gamybos priemonės
Belgija	5	40	55
Vokietija	5	30	65
Prancūzija	5	50	45
Italija	5	30	65
Liuksemburgas	5	50	45
Nyderlandai	5	40	55
Jungtinė Karalystė	10	20	70
Danija	5	45	50
Graikija	3	27	70

	Žemė	Pastatai	Pagrindinės gamybos priemonės
Ispanija	5	40	55
Airija	5	50	45
Portugalija	3	25	72
Austrija	5	30	65
Suomija	1	19	80
Švedija	5	45	50

Šie koeficientai yra naudojami apskaičiuojant teorinį GSE pagal pagalbos schemas. Kita vertus, skiriant individualią pagalbą, taikomas faktinis trijų išlaidų kategorijų padalijimo paskirstymas standartinei bazei.

Kadangi laikotarpis, per kurį subsidija yra apmokestinama, skiriasi priklausomai nuo išlaidų kategorijos, pirmiausia subsidija turi būti proporcingai paskirstyta pagal pagalbos bazę sudarančius punktus.

Toliau reikėtų apskaičiuoti sumas, kurios sumokamos kaip mokesčiai kiekvienai išlaidų kategorijai atskirai (apskaičiavimai taip pat kaip 3 pavyzdyje).

Galiausiai, mokesčiai išskaičiuojami iš nominalios subsidijos, ir gaunamas GSE:

GSE = nominali subsidija be:

- mokesčio, kuriuo apmokestinama pagalba, skirta žemei
- mokesčio, kuriuo apmokestinama pagalba, skirta pastatams
- mokesčio, kuriuo apmokestinama pagalba, skirta pagrindinėms gamybos priemonėms

Pavyzdžiui: investicija: 100

- iš jos: — žemei: 3, nenuvertėjusi
 - pastatams: 33, tiesiogiai proporcinga nusidėvėjimo norma per 20 metų
 - pagrindinėms gamybos priemonėms: 64, nusidėvėjimas su mažėjančia nusidėvėjimo norma per 5 metus
- nominali subsidija: 20
 mokesčio tarifas: 55 %
 diskonto norma: 8 %

Kaip apskaičiuoti mokesčius, kuriais apmokestinama pagalba, skirta žemei įsigyti

Apskritai žemė nenusidėvi. Darant prielaidą, kad pagalba turi būti apmokestinama tokiu pat tempu kaip ir nusidėvėjimas, žemei teikiama pagalba yra neapmokestinama ir jokie mokesčiai nėra išskaičiuojami iš žemei suteikiamos subsidijos.

Kaip apskaičiuoti mokesčius, kuriais apmokestinama pagalba, skirta pastatų įsigijimui

Darant prielaidą, kad pastatams skiriama pagalba turi būti apmokestinama lygiomis dalimis tuo pačiu tempu kaip ir amortizacija, t. y. per 20 metų:

- nominali subsidija, skiriama pastatams, turėtų būti lygi: $20 \times 33 \% = 6,6$
- kiekvienais metais subsidijos dalis, įeinanti į pelną, turėtų būti lygi: $6,6 / 20 = 0,33$
- mokesčio, uždedamo šiai daliai, dydis turėtų būti lygus: $0,33 \times 55 \% = 0,18$

Dydis 0,18 turėtų būti 20 metų mokamas kasmet iš pelno už subsidiją, kuri skiriama pastatams. Jei šis sumų srautas yra diskontuojamas pirmųjų metų gale (apskaičiuojama kaip 3 pavyzdyje), visi mokesčiai, imami už pastatams skirtą pagalbą jos teikimo laikotarpiu, turi sudaryti 1,925.

Kaip apskaičiuoti mokesčius, kuriais apmokestinama pagalba, skirta pagrindinių gamybos priemonių įsigijimui

Tarkime, kad pagalba, skiriama pagrindinėms gamybos priemonėms, turi būti apmokestinama tokiu pat tempu kaip ir nusidėvėjimas, t. y. pagal mažėjančios normos metodą penkerius metus tokiais dydžiais: 40 %, 24 %, 14,4 %, 10,8 % ir 10,8 %.

Šiuo atveju, kitaip negu pastatams, apmokestinimas kiekvienais metais yra skirtingas. Todėl mokestis turės būti apskaičiuojamas kasmet. Nominalios subsidijos, skiriamos pagrindinėms gamybos priemonėms, dalis yra lygi: $20 \times 64 \% = 12,8$.

Kaip apskaičiuoti mokesčio dydį

Laikotarpis	Subsidijos mokestis (1)	Diskonto koeficientas (2)	Diskontuotas dydis (1) × (2)
Pirmųjų metų pabaiga	$12,8 \times 40 \% \times 55 \%$	1,0	2,816
Antrųjų metų pabaiga	$12,8 \times 24 \% \times 55 \%$	$1 / (1 + 0,08)^1$	1,564
Trečiųjų metų pabaiga	$12,8 \times 14,4 \% \times 55 \%$	$1 / (1 + 0,08)^2$	0,869
Ketvirtųjų metų pabaiga	$12,8 \times 10,8 \% \times 55 \%$	$1 / (1 + 0,08)^3$	0,604
Penktųjų metų pabaiga	$12,8 \times 10,8 \% \times 55 \%$	$1 / (1 + 0,08)^4$	0,559
		Iš viso	6,412

Kaip apskaičiuoti GSE:

— nominali subsidija	20
be:	
— mokesčio, kuriuo apmokestinama pagalba, skiriama žemei	0
— mokesčio, kuriuo apmokestinama pagalba, skiriama pastatams:	- 1,925
×	
— mokesčio, kuriuo apmokestinama pagalba, skiriama pagrindinėms gamybos priemonėms	- 6,412
	GSE 11,6 %

Pastabos:

- Subsidijų apmokestinimą, nurodytą bendrajame pagalbos teikimo metode, reglamentuoja ir konkrečių valstybių narių mokesčių įstatymai, ir kita tvarka, numatyta pagal nagrinėjamą schemą.
- Todėl, norint nustatyti GSE, būtina turėti tikslią informaciją apie:
 - mokesčių tarifus, taikomus pelnui konkrečioje šalyje,
 - galiojančias amortizacijos taisykles arba specialius pagalbos įtraukimo į pelną metodus, numatytus konkrečioje schemoje.

3. PAGALBOS INVESTICIJOMS PAGALBOS GRYNOSIOS SUBSIDIJOS EKVIVALENTAS SUBSIDIJUOJAMOS PASKOLOS FORMA

3.1. Bendroji dalis

Investicinė pagalba, skiriama įmonei kaip subsidijuojama paskola, visų pirma yra išreiškiama kaip grąžinamos sumos procentiniai punktai, t. y. skirtumas tarp orientacinės palūkanų normos ir palūkanų normos, kurią nustato skolintojas.

Vienintelis tikslas, kurio siekiama grąžinant palūkanas, yra sumažinti palūkanų normas, kadangi manoma, kad pagrindinės išmokos yra vykdomos tokiu pat būdu nepriklausomai nuo to, ar palūkanų norma įprasta ar sumažinta.

Ši nauda, gauta išmokant paskolą, yra išreiškiama kaip investicijos procentinis santykis, jei tai yra pagrindinės subsidijos. Taip gaunamas nominalios subsidijos ekvivalentas arba bendros subsidijos ekvivalentas.

Tai nėra vienintelė nauda, kurią įmonė gauna iš palūkanų subsidijos. Kadangi palūkanų mokesčiai išskaičiuojami iš apmokestinamo pelno, palūkanų subsidijos – tai dalies tokios mokesčių naudos praradimas, didinant valstybės dalį įmonės pelno mokesčio forma.

Taigi gryniosios subsidijos ekvivalentas (GSE) gaunamas iš bendrosios subsidijos ekvivalento atskaičius mokesčius, kuriuos moka valstybė už padidėjusį apmokestinamą pelną, kuris priskiriamas grąžinamajai išmokai.

Kaip ir subsidijų atveju, subsidijuojamos paskolos GSE yra pagrįstas elementais, pateiktais arba pagalbos schemeje, arba tam tikros šalies mokesčių įstatymuose kartu su kitais veiksniais, nustatytais praktikos.

Toliau pateikti elementai yra reikalingi apskaičiuojant investicinės pagalbos GSE subsidijuojamos paskolos norma:

- paskolos trukmė,
- grąžinimo termino pratęsimo trukmė, t. y. pradinis laikotarpis, kai nereikalaujama vykdyti išmokėjimų, o palūkanos mokamos nuo visos pagrindinės sumos,
- grąžinamosios išmokos procentai,
- grąžinamosios išmokos trukmė, nebūtinai sutampanti su paskolos trukme,
- paskolos suma, nurodoma investicijos procentiniu santykiu arba dalimi,
- orientacinė/diskonto norma,
- mokesčių tarifas.

Taip pat būtina žinoti paskolos grąžinamosios išmokos sąlygas. Daugeliu atvejų paskola išmokama tiesiogiai, vienodomis dalimis, palūkanas mokant už nesugrąžintos sumos likutį. Išmokėjimai kartais atliekami pastoviomis dalinėmis metinėmis išmokomis, tokiu atveju į tai atsižvelgiama apskaičiuojant GSE.

3.2. Apskaičiavimo pavyzdžiai

1 pavyzdys

1. Kriterijai

- paskola teikiama dešimčiai metų su tiesioginiu išmokėjimu ir be grąžinimo termino pratęsimo,
- grąžinamoji išmoka lygi 3 procentiniams punktams per visą paskolos laikotarpį,
- paskola suteikiama 40 % investicijos,
- orientacinė/diskonto norma lygi 8 %,
- mokesčių tarifas lygus 35 %.

2. Vienetinės dovanojamos dalies apskaičiavimas

Vienetinė dovanojamoji dalis yra vieno punkto palūkanų normos nuolaidos nominalus subsidijos ekvivalentas, 100 % investicijų paskolai, nustatyta atsižvelgiant į pagalbos charakteristikas, kuriomis naudojamos kaip parametrais. Ji apskaičiuojama taip:

Metų pabaiga Nr.	Paskola: negrąžintos sumos likutis (1)	1 taško grąžinamoji išmoka (2)	Gauta nauda (1) × (2)	Diskonto koeficientas (3)	Diskontuotas dydis (*) (1) × (2) × (3)
1	100	1 %	1	$1 / (1 + 0,08)^1$	0,926
2	90	1 %	0,9	$1 / (1 + 0,08)^2$	0,772
3	80	1 %	0,8	$1 / (1 + 0,08)^3$	0,635
4	70	1 %	0,7	$1 / (1 + 0,08)^4$	0,515
5	60	1 %	0,6	$1 / (1 + 0,08)^5$	0,408
6	50	1 %	0,5	$1 / (1 + 0,08)^6$	0,315
7	40	1 %	0,4	$1 / (1 + 0,08)^7$	0,233
8	30	1 %	0,3	$1 / (1 + 0,08)^8$	0,162
9	20	1 %	0,2	$1 / (1 + 0,08)^9$	0,100
10	10	1 %	0,1	$1 / (1 + 0,08)^{10}$	0,046
Vienetinė dovanojama dalis:					4,112

(*) Diskontuoti pradama pirmųjų metų pradžioje

3. Grynosios subsidijos ekvivalento apskaičiavimas

Grynosios subsidijos ekvivalentas paprastai gaunamas dauginant vienetinę dovanojamąją dalį iš pagalbos charakteristikų (trijų punktų grąžinamoji išmoka, 40 % dalis, neapmokestinama pagalbos dalis: (1 – 35 %):

$$GSE = 4,112 \times 3 \times 40 \% \times (1 - 35 \%) = 3,21 \%$$

2 pavyzdys

1. Kriterijai

Kriterijai yra tokie patys kaip ir 1 pavyzdyje, tik skolos grąžinimo terminas pratęsiamas dvejiems metams, skaičiuojant nuo išmokėjimo dienos. Taigi pirmuosius dvejus metus grąžinimas nevykdomas. Vadinasi, dešimties metų paskola bus išmokama aštuoniomis lygiomis dalimis pradedant trečiaisiais metais iki dešimties metų. Palūkanos mokamos dešimt metų nuo dar negrąžintos sumos likučio.

2. Vienetinės dovanojamosios dalies apskaičiavimas

Metų pabaiga Nr.	Paskola: negrąžintos skolos likutis (1)	1 taško grąžinamoji išmoka (2)	Gauta nauda (1) × (2)	Diskonto koeficientas (3)	Diskontuotas dydis (*) (1) × (2) × (3)
1	100	1 %	1	$1 / (1 + 0,08)^1$	0,926
2	100	1 %	1	$1 / (1 + 0,08)^2$	0,857
3	100	1 %	1	$1 / (1 + 0,08)^3$	0,794
4	87,5	1 %	0,875	$1 / (1 + 0,08)^4$	0,643
5	75,0	1 %	0,750	$1 / (1 + 0,08)^5$	0,510
6	62,5	1 %	0,625	$1 / (1 + 0,08)^6$	0,394
7	50	1 %	0,500	$1 / (1 + 0,08)^7$	0,292
8	37,5	1 %	0,375	$1 / (1 + 0,08)^8$	0,203
9	25,0	1 %	0,250	$1 / (1 + 0,08)^9$	0,125
10	12,5	1 %	0,125	$1 / (1 + 0,08)^{10}$	0,058
Vienetinė dovanojamoji dalis:					4,802 %

(*) Diskontuoti pradama pirmųjų metų pradžioje

3. Kaip apskaičiuoti grynosios subsidijos ekvivalentą

Kaip ir 1 pavyzdyje, vienetinė dovanojamoji dalis yra dauginama iš grąžinamosios išmokos punktų, išlaidų, kurias padengia paskola, dalies ir iš dalies, papildančios mokesčio tarifą iki vieneto:

$$GSE = 4,802 \times 3 \times 40 \% \times (1 - 35 \%) = 3,75 \%$$

Pastaba. Pamatysime, kad, kitiems dydžiams esant vienodiems, tikslas, kurio siekiama pratęsiant pagrindinių grąžinimo išmokų terminą, yra padidinti GSE. Pratęsus grąžinimo terminą kiekvienais metais padidėja laukiamas balansas, kartu nauda, gaunama iš grąžinamųjų išmokų, taigi ir iš vienetinės dovanojamosios dalies.

3 pavyzdys

1. Kriterijai

Tokie patys kaip ir 2 pavyzdyje, tik paskola turi būti išmokama kasmet pastoviomis dalimis.

Tokiu atveju apskaičiavimo būdas iš esmės skiriasi nuo būdo, naudojamo prieš tai buvusiuose pavyzdžiuose: iš pradžių, apskaičiuojamos „įprastos“ metinės išmokos, išskyrus palūkanų grąžinamąsias išmokas, tada „sumažintosios“ išmokos; skirtumas tarp šių dviejų išmokų nustatomas pamečiui, o rezultatai diskontuojami norint gauti subsidijos ekvivalentą.

2. Kaip apskaičiuoti subsidijos ekvivalentą

Pastovios metinės dalinės įmokos, išreikštos paskolos procentiniu santykiu, apskaičiuojamos taip:

$$A = i / (1 - r^n),$$

$$\text{kur } r = 1 / (1 + i)$$

kai i – palūkanų tarifas, n – metų, kuriems apskaičiuojama dalinė įmoka, skaičius. Toliau pateikti apskaičiavimai yra pagrįsti 100 vienetų paskola:

Metai	Įprasta dalinė įmoka (1)	Sumažinta metinė dalinė įmoka (2)	Gauta nauda (3)	Diskonto koeficientas (4)	Diskontuotas dydis (*) (3) × (4)
1	8	5	3	$1 / (1 + 0,08)^1$	2,778
2	8	5	3	$1 / (1 + 0,08)^2$	2,572
3	17,401	15,472	1,929	$1 / (1 + 0,08)^3$	1,532
4	17,401	15,472	1,929	$1 / (1 + 0,08)^4$	1,418
5	17,401	15,472	1,929	$1 / (1 + 0,08)^5$	1,313
6	17,401	15,472	1,929	$1 / (1 + 0,08)^6$	1,216
7	17,401	15,472	1,929	$1 / (1 + 0,08)^7$	1,126
8	17,401	15,472	1,929	$1 / (1 + 0,08)^8$	1,042
9	17,401	15,472	1,929	$1 / (1 + 0,08)^9$	0,965
10	17,401	15,472	1,929	$1 / (1 + 0,08)^{10}$	0,894
Subsidijos ekvivalentas					14,85 %

(*) Diskontuoti pradama pirmųjų metų pradžioje

3. Kaip apskaičiuoti grynosios subsidijos ekvivalentą

Grynosios subsidijos ekvivalentas gaunamas dauginant subsidijos ekvivalentą iš tam tikros dalies, po to atimant dalį, apmokestintą kaip mokesčiai:

$$\text{GSE} = 14,85 \times 40 \% \times (1 - 35 \%) = 3,86 \%$$

Pastaba: Jei grąžinimo terminas nepratęsiamas, tokiu pat būdu apskaičiuojamas GSE yra lygus 3,41 %.

3.3. Subsidijuojamos paskolos GSE apskaičiavimo formulė

Taikant pirmiau nurodytus būdus, kurie gali būti lengvai perkeltiami į lentelę, galima apskaičiuoti mažų palūkanų GSE pagal nagrinėjamo pavyzdžio charakteristikas. Įprastiniais atvejais GSE taip pat gali būti apskaičiuojamas tiesiogiai pagal pateikiamą formulę.

1. Terminai

- i orientacinė palūkanų norma ir $r = 1 / (1 + i)$
- i' lengvatinė palūkanų norma paskolos terminui ir $r' = 1 / (1 + i')$
- P paskolos terminas (mokėjimo laikotarpių skaičiumi)
- Q paskolos dydis
- T mokesčio tarifas
- F paskolos grąžinimo termino pratęsimo trukmė, t. y. laikotarpis per kurį išmokėjimai nevykdomi, o palūkanos mokamos nuo visos paskolos sumos.

($F = 0$, jei paskolos grąžinimo terminas nepratęsiamas).

2. Tiesioginis paskolos išmokėjimas

$$\text{GSE} = (1 - T) Q \left(1 - \frac{i'}{i} \right) \left(1 + \frac{r^P - r^F}{i \times (P - F)} \right)$$

3. Kasmetinis paskolos išmokėjimas pastoviomis dalimis

$$\text{GSE} = (1 - T) Q \left[1 - \left(\frac{i'}{i} \right) \times \left(1 - r^F + \frac{r^F - r^P}{1 - r^{P-F}} \right) \right]$$

II PRIEDAS

**PAGALBA, SKIRTA KOMPENSUOTI PAPILDOMAS TRANSPORTO IŠLAIDAS REGIONUOSE, PAGAL
GYVENTOJŲ TANKIO TYRIMĄ TURINČIUOSE TEISĘ NAUDOTIS 92 STRAIPSNIO 3 DALIES C
PUNKTO IŠIMTIMI****Sąlygos, kurių būtina laikytis**

- pagalba gali būti skiriama tik papildomoms transporto išlaidoms kompensuoti. Suinteresuota valstybė narė turi įrodyti, kad kompensacija reikalinga dėl objektyvių priežasčių. Kompensacija niekada neturi būti per didelė. Čia reikia atsižvelgti į kitas paramos transportui schemas,
- pagalba gali būti suteikiama tik papildomoms prekių pervežimo išlaidoms suinteresuotos valstybės narės viduje. Neturi būti leidžiama, kad tai taptų pagalba eksportui,
- pagalbos suma turi būti iš anksto ribojama remiantis pagalbos, skirtos vienam kilometrui, koeficientu arba pagalbos, skirtos vienam kilometrui, ir pagalbos, skirtos vienam svorio vienetui, koeficientu, ir tokiu atveju turi būti rengiama metų ataskaita, kurioje, be kitų dalykų, būtų nurodomas tokio koeficiento arba koeficientų poveikis,
- atliekant papildomų išlaidų vertinimą turi būti remiamasi pačia ekonomiškiausia transportavimo forma ir trumpiausiu keliu tarp gamybos arba perdirbimo vietos ir prekybos taškų,
- pagalba gali būti teikiama tik firmoms, įsikūrusioms regionuose, turinčiose teisę į pagalbą pagal naująjį gyventojų tankio tyrimą. Šiuos regionus turi sudaryti beveik vien tik NUTS III lygio geografiniai regionai, kurių gyventojų tankis yra mažesnis negu 12,5 gyventojų kvadratiniam kilometre. Tačiau parenkant regionus leidžiama elgtis lanksčiai, laikantis šių apribojimų:
 - lankstumas parenkant sritis nereiškia, kad reikia didinti gyventojų, kurie naudosis transportui skiriama pagalba, skaičių,
 - NUTS III lygio dalyse, turinčiose teisę būti traktuojamoms lanksčiai, gyventojų tankis turi būti mažesnis negu 12,5 gyventojų kvadratiniam kilometre,
 - teritorijos turi ribotis su NUTS III lygio regionais, kurie atitinka nedidelio gyventojų tankio tyrimo reikalavimus,
 - jų gyventojų skaičius turi būti mažas palyginti su transportui skirtos pagalbos apimtimi,
- jokia pagalba negali būti teikiama verslo produktams pervežti arba perduoti, nenurodžius alternatyvios jų buvimo vietos (gavybos pramonės produktai, hidroelektrinės ir pan.),
- apie pagalbą, skirtą transportui, teikiamą pramonės šakų, kurias Komisija laiko jautriomis (automobilių, sintetinio pluošto, plieno gamybos, laivų statybos srityse) įmonėms, visada turi būti iš anksto pranešama, ir ji turi būti teikiama pagal galiojančias tos pramonės šakos gaires.

III PRIEDAS

GYVENTOJŲ SKAIČIAUS, NUMATYTO 92 STRAIPSNIO 3 DALIES C PUNKTO NUKRYPTI LEIDŽIANTI NUOSTATA, AUKŠČIAUSIOS RIBOS NUSTATYMO METODAS

1. Komisija visų pirma nustato bendrą aukščiausią regioninės pagalbos apimties Bendrijoje ribą. Pagal ją nustatomas maksimalus gyventojų procentas, koks gali būti regionuose, turinčiuose teisę naudotis 92 straipsnio 3 dalies regionams skirtomis nukrypti leidžiančiomis nuostatomis Bendrijoje.
2. Regionai, turintys teisę naudotis 92 straipsnio 3 dalies a punkto nukrypti leidžiančiomis nuostatomis ir jų bendras plotas Bendrijos lygiu yra nustatomi atsižvelgiant į išorės veiksnius ir automatiškai taikant kriterijų, kad vienam gyventojui tenka 75 % BVP, išreikšto perkamosios galios lygiu (PGL). Todėl Komisijos sprendimas dėl pagalbos bendros aukščiausios ribos kartu nustato ir aukščiausią ribą pagal 92 straipsnio 3 dalies c punkto nukrypti leidžiančią nuostatą Bendrijos lygiu. 92 straipsnio 3 dalies c punkte numatyta aukščiausia riba gaunama iš bendros aukščiausios ribos atėmus regionų, atitinkančių 92 straipsnio 3 dalies a punkte nustatytos nukrypti leidžiančios nuostatos reikalavimus, gyventojų skaičių.
3. 92 straipsnio 3 dalies c punkte nurodyta Bendrijai taikoma aukščiausia riba paskirstoma tarp valstybių narių naudojantis paskirstymo raktu (žr. I skirsnį), kurį taikant atsižvelgiama į regioninius skirtumus nacionaliniu ir Bendrijos požiūriu.

Tokiu būdu gauti rezultatai po to yra tikslinami, kad būtų atsižvelgiama į tam tikrus kitus aspektus (žr. II skirsnį).

1. PASKIRSTYMO RAKTAS

4. 92 straipsnio 3 dalies c punkte nustatytos Bendrijai taikomos aukščiausios ribos paskirstymo raktas yra apskaičiuojamas remiantis gyventojų skaičiumi regionuose, kuriuose skirtumas tarp vienam gyventojui tenkančio BVP/PGL ir (arba) nedarbo, apibrėžto pagal tam tikras ribas (žr. 5 punktą), nacionaliniu lygiu yra minimalus.

Naudojamas geografinis vienetas – NUTS III lygis. Kiekvienam NUTS III lygio regionui yra apskaičiuojamas vienam gyventojui tenkančio BVP/PGL ir nedarbo rodiklio, apibrėžtų pagal nacionalinį vidurkį, vidutinis dydis per trejus metus. BVP/PGL vienam gyventojui ir nedarbo koeficiento rodiklius pateikia Eurostat.

5. Pirmiau minėtos ribos yra apskaičiuojamos kiekvienam iš dviejų kriterijų (BVP/PGL vienam gyventojui ir užimtumui) ir kiekvienai suinteresuotai valstybei narėi. Skaičiuojama dviem pakopomis. Pirmojoje nustatoma visoms valstybėms narėms tokia pati bazinė riba, kurią sudaro 85 BVP vienam gyventojui ir 115 užimtumo koeficientas. Antrojoje pakopoje bazinės ribos yra derinamos, kad būtų atsižvelgiama į tam tikrą kiekvienos valstybės narės padėtį, lyginant ją su Bendrijos vidurkiu. Taikoma tokia formulė:

$$\text{Riba} = \frac{1}{2} \times \left(\text{Bazinė riba} + \frac{\text{Bazinė riba} \times 100}{\text{Europos indeksas}} \right)$$

kurioje Europos indeksu nurodoma skirtingų valstybių narių pozicija nedarbo atžvilgiu arba BVP/PGL vienam gyventojui, išreikšta kaip procentinis atitinkamo Bendrijos vidurkio santykis. Europos indeksas, kaip ir regioniniai indeksai, apskaičiuojamas kaip vidutinis dydis per tą patį trejų metų laikotarpį.

Taigi kuo palankesnė valstybės narės padėtis vertinant nedarbo arba gyvenimo lygio požiūriu, tuo daugiau yra ribų, kurias galima rinktis skirstant 92 straipsnio 3 dalies c punkte nustatytą aukščiausią ribą, ir atvirkščiai.

Tačiau, kad nedarbo kriterijumi nebūtų naudojamosi pernelyg griežtai, atitinkamai ribai turi būti taikoma aukščiausia riba, lygi 150. Taip lengviau suteikti regioninę pagalbą toms valstybėms narėms, kuriose labai skiriasi nedarbo lygis šalies viduje, bet kuriose situacija nėra labai bloga Bendrijos lygiu. Kadangi vienam asmeniui skirtos BVP/PGL ribos tarp valstybių narių skiriasi labai nedaug, buvo manoma, kad nustatyti minimalų lygį nebūtina.

6. Po to regioniniai indeksai lyginami su pirmiau minėtomis ribomis, todėl tampa įmanoma nustatyti, ar suinteresuotame regione regioniniai skirtumai yra pakankamai dideli, kad į juos reikėtų atsižvelgti apskaičiuojant paskirstymo raktą.

Visų regionų, neatitinkančių reikalavimų gauti regioninę pagalbą pagal 92 straipsnio 3 dalies a punkto nukrypti leidžiančią nuostatą, gyventojų skaičius, kuris regioniniu mastu labai skiriasi nuo bent vienos iš dviejų pirmiau minėtų ribų, yra susumuojamas kiekvienai valstybei narei. Paskirstymo raktas 92 straipsnio 3 dalies c punkte nustatytai aukščiausiai Bendrijos ribai yra apibrėžtas kaip atitinkama kiekvienos valstybės narės gyventojų dalis visų Bendrijos gyventojų atžvilgiu.

7. Remiantis pirmiau minėtais pataisymais, gyventojų skaičiaus aukščiausia riba kiekvienai valstybei narei pagal 92 straipsnio 3 dalies c punkto nukrypti leidžiančią nuostatą apskaičiuojama tiesiogiai taikant paskirstymo raktą, t. y. 92 straipsnio 3 dalies c punkte nustatytą aukščiausią Bendrijos ribą, išreikštą gyventojų skaičiumi, dauginant iš šią sumą sudarančios suinteresuotos valstybės narės gyventojų skaičiaus.

2. PATAISOS

8. Gauti duomenys prireikus yra taisomi, kad:

- kiekvienai valstybei narei būtų garantuojama, kad gyventojų skaičius, kai jiems teikiama pagalba pagal 92 straipsnio 3 dalies c punkto nukrypti leidžiančią nuostatą, sudarytų bent 15 % ir neviršytų 50 % jos gyventojų, kuriems 92 straipsnio 3 dalies a punkto nukrypti leidžianti nuostata netaikoma,
- kiekvienoje valstybėje narėje būtų pasiektas pakankamas lygis, leidžiantis įtraukti visus regionus, nebeatitinkančius 92 straipsnio 3 dalies a punkte numatytų kriterijų, ir visas sritis, turinčias nedidelį gyventojų tankį,
- visa valstybės narės apimtis (pagal abi 92 straipsnio 3 dalies regionines nukrypti leidžiančias nuostatas) būtų apribota iki 25 % buvusios apimties.

9. Po to duomenys, gauti apie valstybes nares, kurioms pirmiau nurodyti pataisymai tiesiogiai netaikomi, yra atitinkamai suderinami, kad atskiros pagalbos aukščiausios ribos būtų lygios 92 straipsnio 3 dalies c punkte Bendrijai nustatytai aukščiausiai ribai.
-